10102 (10102)

KWESTJONARJUSZ

~~b. jeńca internowanego więźnia "lagernika" zesłańca w Z.S.R.R.~~

I. DANE OSOBISTE/Imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny.
Gałka Zygmunt Lasek ppor. 36 lat - nauczyciel
szk. powsz. - żonaty

2. DATA I OKOLICZNOŚCI ZAARESTOWANIA. 10. X. 1939 r.
Aresztowany na ulicy Komendanta Policji -
w mieszkaniu prywatnem.

3. NAZWA OBOZU/Więzienia-miejsca przymusowych robót/ - „Pieczorłagier"
m. Abiz - leżąca nad górnym biegiem rzeki Ura -
(dopływ Pecory. Znajdowałem tam od dn. 23. X. do 40 r.
- 20. IV. 1941 r. więzienia: Dolina, Stanisławów
Żytomierz -

4. OPIS OBOZU WIĘZIENIA I TP./teren, budynki, warunki mieszkaniowe, hygiena/
Więzienia w Dolinie i Stanisławowie były mocno przeludnione, brak
miejsc do spania - ze odżywianie - bardzo marne. W Żytomierzu -
warunki lepsze, znośne. W lagrze miejscowym w namiotach
lub na narach - Warunki higieniczne jak najgorsze - nie umy-
wamy się, bielizny nie 4 miesiące - zapchlenie bardzo. Celowali nam
przy rewizjach. Płaty zabrali nam nawet obcinają - z którymi
chodziliśmy przez cały pobyt. Brak wody do picia, gotowania i mycia.
Dopiero w Żytomierzu wyłapaliśmy się, lecz wciąż biedni i pozba-
tem zawszawieni brudni i obdarci. Warunki bytowe
Ogólnie opisywany nie dopiero w maju 1941 r.

5. Skład jeńców więźniów, zesłańców/Narodowość, kategorja przestępstw, poziom
umysłowy i moralny, wzajemne stosunki i t.d./
W obozach panowały z normami - przeważnie
od średniowiecznych stosunków a skupionymi na inteligencji
polskiej, szczególnie na tzw. wrogach klasowych polskiej
Zajmujące było to inteligencja polska - wszędzie nie
awansowała na pierwsze stanowiska - gdzie nie
urzędowe - Ludzie ci inaczej byli mniej oporni w zawo
dowych - bardziej uległych pracownikach. Im kto lepiej
się prezentował tym więcej był poniżany i gnębiony
przez otaczających (otoczenie), a nam znęcali się
złodziejami wszelkiego rodzaju - poziom umysłowy i moralny
bardzo niski -

6. ŻYCIE W OBOZIE WIĘZIENIU I tp./przebieg przeciętnego dnia, warunki pra-
cy, normy, wynagrodzenie, wyżywienie, ubranie, życie kolezeńskie i kulturalne
i t.p./ 12 - a w 1941 r. 13 godz. dziennie pracy. Pracowaliśmy w ogro-
rzeniu obozu dnia a gdy zakończyliśmy to tam tamowali. Praca b.
ciężka. Szczególnie piliśmy tam. Normy jak najwięcej pra-
cowali. Normą 7 m³ ziemi wykopać i wywieźć na odl. 4 km -
16 godzin pracowali z odl. 2 km w jedną stronę. Jedną godzinę
było wolne jedzenie. Cały, że w ciągu jednego dnia należało pracować
16 km z ciężarem, a 32 km bez ciężaru. Normy stanowiły bra-
to a na nie nie można było kupić bo zmarłych dawano wszystkie
tylko tym, którzy wyrabiali normy i ponad normy. Wyżywienie
zależne od wyrobienia normy. I tu kocioł 300 gr. chleba - rano
woda zabarwiona ziemią mąki z kartoną tarankami - Wieczorem
to samo zupa. Na obiad stołowy chyba ziemniaki pieczone i zupę

Ubranie w pierwszych miesiącach bardzo liche – wielu było bosych – mimo to wypędzali na roboty, gdzie odmrażali ręce (brak rękawic – 50°–60° mrozu) i nogi. Później zaopatrzono nas w ciepłe obuwie i ciepłą odzież. Odzież była tylko [illegible] w pracy. Życie koleżeńskie na ogół poprawne – solidaryzowali się wzajemnie pomagali ale byli też tacy, którzy wyjątkowo pracowali na rzecz [illegible] jako konfidenci Sowietów. [illegible] oni po kołowrotach (miejsca pracy) stanowiska „lekarska pomoc" (lekpom) [illegible] do roboty i sprawozdań obecnych. [illegible] kulturalnego nie było żadnych [illegible], brak gazet – książek – brak czasu – wolne chwile spędzaliśmy na rozmowach –

10102

-2-

7. STOSUNEK WŁADZ NKWD DO POLAKÓW/Sposób badania, tortury, kary, propaganda komunistyczna, informacja o Polsce i t.d./

~~[illegible]~~ Stosunek wojska do Polaków był na ogół poprawny. N.K.W.D. [illegible]. [illegible] badania bito nas potężnie, przy czym [illegible] okazji zawsze ubezpieczano się pistoletem. Gdy bito [illegible] to [illegible] bito i kopało. Opowiadali koledzy z więzienia o stosowaniu na nich tortur. W czasie pobytu w więzieniu karano nas karcerem za bardzo drobne przewinienia. W tedy ograniczano do minimum pożywienie w czasie [illegible] do łagrów – dyscyplina [illegible] do terroru. Byłem np. ukarany 3 dniowym karcerem na karcer za to, że prosiłem [illegible] (ludzie, którzy nas pilnowali) aby nie bili mego chorego kolegi – Mnie i jego rozebrali do bielizny i wrzucili do [illegible]. Temp. była bardzo niska [illegible] do 20° zimna – na deskach było pełno śniegu. Gdy po ukończeniu kary upomniałem się o moje ubranie – obuwie i palto – [illegible] na 2 dni. W karcerze bito mnie. [illegible] Propagandę komunistyczną stosowano przez cały okres mego pobytu w łagrze. Ogólnie twierdzono, że Polski nigdy nie zobaczymy, a po [illegible] będziemy dobrymi obywatelami Z.S.S.R.

8. POMOC LEKARSKA, SZPITALE, SMIERTELNOSC/Wymienie nazwiska zmarłych/

Pomoc lekarska i szpitale na początku tj. do [illegible] 1941 r. bardzo słaba. W szpitalu [illegible] jak [illegible] w [illegible]. Po śmierci [illegible] Tyle więźniów [illegible] którzy nie byli [illegible] zmarło [illegible] z transportu 186 ludzi zmarło 32 – [illegible] Eberhard [illegible] Głowacki podof. rez. [illegible] i Ilnicki Lwów (nauczyciel)

9. CZY I JAKA BYŁA ŁĄCZNOŚĆ Z KRAJEM I RODZINĄ.

Nie mieliśmy żadnej łączności od chwili przekroczenia granicy polskiej.

10. KIEDY ZOSTAŁ ZWOLNIONY I W JAKI SPOSÓB DOSTAŁ SIĘ DO ARMJII

Zwolniony 20/IX 941 r. – Skierowano nas do [illegible]. Stamtąd nad Taszkientem gdzie miała być org. VII D.P. [illegible] gdzie pracowałem [illegible] jako robotnik – 13/II wysłano mnie na komendę [illegible] 1000 [illegible] z którym przekroczyłem granicę Iranu dnia 27/III 1942 r.

M.p. dnia 30.III.43 r. .... /podpis/